2025/1914

19.9.2025

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2025/1914,

annettu 18 päivänä syyskuuta 2025,

asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategisiin haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 175, 177, 178 ja 322 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([1]),

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ([2]),

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä ([3]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Viime vuosina geopoliittista dynamiikkaa on leimannut syvä epävarmuus, minkä vuoksi unionin strategista riippumattomuutta ja häiriönsietokykyä ja demokraattisten periaatteiden ja oikeusvaltion suojelua on uudelleenarvioitava perusteellisesti, ja samalla olisi tarkasteltava vihreän, sosiaalisen ja teknologisen siirtymän aiheuttamia haasteita. Kyseisten samanaikaisesti tapahtuvien siirtymien vuoksi on kiireellisesti tarpeen monipuolistaa toimitusketjuja, lisätä unionissa tuotettua vihreää energiaa sekä investoida kriittisiin aloihin, jotta voidaan kuroa umpeen innovaatiokuilu, nopeuttaa hiilestä irtautumista, vahvistaa taloudellista kilpailukykyä ja vähentää ulkoisia riippuvuuksia.

(2) Koheesiopolitiikka on unionin tärkein investointiväline monivuotisessa rahoituskehyksessä, ja sillä edistetään kohdennettuja investointeja, joilla tuetaan taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU', 3 artiklan 3 kohdan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', 174 artiklan mukaisesti ja vastataan samalla uusiin haasteisiin. Lisäksi väliarvioinnissa sitoudutaan kumppanuusperiaatteeseen ja monitasoisen hallinnon periaatteeseen, jotta voidaan turvata koheesiopolitiikan vaikuttava, alueellinen ja kansalaislähtöinen täytäntöönpano. Sen vuoksi väliarvioinnin yhteydessä tehtävät uudelleenkohdentamiset olisi toteutettava kumppanuutta koskevien eurooppalaisten käytännesääntöjen ([4]) mukaisesti.

(3) Koheesiopolitiikan ohjelmien oikeudellisessa kehyksessä säädetään vuonna 2025 tehtävästä väliarvioinnista, joka tarjoaa oikea-aikaisen ja ainutlaatuisen tilaisuuden muuttaa ohjelmia siten, että niissä huomioidaan uudet haasteet ja mahdollisuudet, nopeuttaa ohjelmien täytäntöönpanoa ja lisätä niiden vaikuttavuutta, jotta voidaan vastata niin vanhoihin kuin uusiin unionin painopisteisiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden unionin säädösten tai seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen soveltamista.

([1]) EUVL C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj.
([2]) EUVL C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj.
([3]) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 10. syyskuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 18. syyskuuta 2025.
([4]) Komission delegoitu asetus (EU) N:o 240/2014, annettu 7 päivänä tammikuuta 2014, Euroopan rakenne- ja investointirahastoissa harjoitettavaa kumppanuutta koskevista eurooppalaisista käytännesäännöistä (EUVL L 74, 14.3.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([5]) 15 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja liitteessä III tarkoitetut kaikkiin erityistavoitteisiin sovellettavat horisontaaliset mahdollistavat edellytykset ja niiden täyttymisen arvioinnissa tarvittavat kriteerit ovat tärkeitä kyseisistä unionin rahastoista myönnetyn kaiken unionin tuen tulokselliselle ja tehokkaalle käytölle, ja on syytä varmistaa kyseisten unionin rahastojen käytännön vaikutus. Sen vuoksi tämän asetuksen muutossäännöksissä vahvistettujen uusien toimintalinjojen ja joustomahdollisuuksien perusteella tehtävä ohjelman muutos tai määrien siirto ei saisi koskea määriä, jotka ylittävät kyseisen asetuksen 86 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun joustomäärän ja vastaavat erityistavoitteita, joista komissio on tehnyt kielteisen arvioinnin kyseisten horisontaalisten mahdollistavien edellytysten soveltamisen perusteella. Tällainen oikeasuhteinen toimenpide on välttämätön kannustin, jonka tarkoituksena on varmistaa, että jäsenvaltioiden lainsäädäntö ja käytäntö ovat edelleen horisontaalisten mahdollistavien edellytysten mukaisia ja että unionin rahastoista katettavilla menoilla saavutetaan unionin tavoitteet.

Koska Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2020/2092 ([6]) sovelletaan horisontaalisesti, samaa vaatimusta olisi sovellettava määriin, jotka vastaavat kyseisen asetuksen perusteella hyväksytyillä toimenpiteillä keskeytettyjä sitoumuksia. Uusien toimintalinjojen perusteella tehtävä ohjelman muutos tai määrän siirto voi koskea asetuksen (EU) 2021/1060 86 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun joustomäärään sisältyviä määriä, jotka vastaavat erityistavoitteita, joista komissio on antanut kielteisen arvioinnin horisontaalisten mahdollistavien edellytysten soveltamisen perusteella, edellyttäen, että tällaiset uudet toimintalinjat ovat niiden tavoitteiden mukaisia, joihin horisontaalisilla mahdollistavilla edellytyksillä pyritään.

(5) Komission 29 päivänä tammikuuta 2025 antamassa tiedonannossa ”EU:n kilpailukykykompassi” ja 26 päivänä helmikuuta 2025 antamassa tiedonannossa ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma” sekä siihen liittyvässä kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa esitetään konkreettinen etenemissuunnitelma, jolla elvytetään Euroopan kilpailukyky ja turvataan kestävä vauraus. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1058 ([7]) perustetuista Euroopan aluekehitysrahastosta, jäljempänä ’EAKR’, ja koheesiorahastosta tuetaan jo investointeja ilmastotavoitteisiin, kuten asetuksessa (EU) 2021/1060 säädetään. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin tehostettava toimiaan sen varmistamiseksi, että hiilestä irtautuminen edistää Euroopan teollisuuden kasvua ja EU-kansalaisten vaurautta, muun muassa lisäämällä tukea puhtaalle teknologialle ja puhtaaseen energiaan siirtymiselle, investoimalla energiainfrastruktuurihankkeisiin, joilla voidaan varmistaa todellinen energiaunioni, sekä tukemalla tuotantoprosessien ja tuotteiden hiilestä irtautumista.

(6) Kun otetaan huomioon ennennäkemätön geopoliittinen epävakaus ja unionin tarve turvata oma puolustuksensa ja siviilivalmiutensa, koheesiopolitiikan rahoitusta olisi suunnattava nopeasti tukemaan suoraan investointeja sotilaallisiin suorituskykyihin ja siviiliturvallisuuteen. Sen vuoksi EAKR:stä ja koheesiorahastosta myönnettävälle tuelle on tarpeen asettaa uusia erityistavoitteita, jotta voidaan rahoittaa puolustusalan teollisuuskapasiteettia ja mahdollistaa investoinnit häiriönsietokykyiseen puolustus- tai kaksikäyttöinfrastruktuuriin esimerkiksi sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseksi ja siviilivalmiuden parantamiseksi, mukaan lukien kyberturvallisuus ja siviiliturvallisuus, jotka eivät välttämättä liity liikkuvuuteen, kyseisten rahastojen soveltamisalan ja ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukaisesti sekä yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa. Lisäksi siviilivalmiutta olisi oltava mahdollista tukea osana alueellisia ja paikallisia kehitysstrategioita. Sotilaallisten suorituskykyjen edistämiseen tarvittavan teollisuuskapasiteetin olisi liityttävä puolustustarvikkeiden ja muiden puolustustarkoituksiin käytettävien tuotteiden, sellaisina kuin ne on määritelty neuvoston asetuksessa (EU) 2025/1106 ([8]), teknologiseen kehittämiseen ja tuotantoon ja erityisesti mainitun asetuksen 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden teknologiseen kehittämiseen ja tuotantoon. Jäsenvaltioita kannustetaan käyttämään nykyisessä oikeudellisessa kehyksessä vahvistettua mahdollisuutta siirtää vapaaehtoisesti yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa niille myönnettyjä varoja suoraan hallinnoitaviin ohjelmiin, joilla on puolustus- ja turvallisuustavoitteita. Tässä yhteydessä siirroilla Verkkojen

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([8]) Neuvoston asetus (EU) 2025/1106, annettu 27 päivänä toukokuuta 2025, välineen perustamisesta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi Euroopan puolustusteollisuutta vahvistamalla (SAFE) (EUVL L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

Eurooppa -välineen sotilaallisen liikkuvuuden määrärahoihin varmistettaisiin koordinoidut toimet niiden sotilaallisen liikkuvuuden käytävien varrella, joihin viitattiin unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission 19 päivänä maaliskuuta 2025 antamassa yhteisessä valkoisessa kirjassa Euroopan puolustusvalmiudesta vuoteen 2030 mennessä. Kun jäsenvaltiot tukevat tällaisia investointeja, niiden on otettava huomioon tapauksen mukaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/697 ([9]) 9 artiklassa vahvistetut tukikelpoisuusperusteet, asetuksen (EU) 2025/1106 16 artiklassa vahvistetut tukikelpoisuussäännöt tai Euroopan puolustusteollisuusalan ohjelmien asiaa koskevat säännökset. Investoinnit kaksikäyttöinfrastruktuuriin ja -kykyihin olisi asetettava etusijalle.

(7) Unionin itärajoilla sijaitseviin alueisiin, joilla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, olisi kiinnitettävä erityistä huomiota ja niille olisi osoitettava poikkeuksellista tukea niiden ainutlaatuisten turvallisuushaasteiden ja geopoliittisen merkityksen vuoksi. Kyseiset alueet ovat erityisen alttiita ulkoisille uhkille, kuten hybridihyökkäyksille. Paikallisten sotilaallisten suorituskykyjen ja yhteisöjen selviytymiskyvyn vahvistaminen kyseisillä alueilla on olennaisen tärkeää paitsi mahdollisten hyökkäysten estämiseksi ja Euroopan turvallisuuden takaamiseksi myös aluekehityksen tukemiseksi, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi, työpaikkojen luomiseksi ja elinolojen parantamiseksi.

(8) Kun jäsenvaltiot kohdentavat ja käyttävät puolustukseen liittyviin tavoitteisiin ohjattuja koheesiopolitiikan varoja, niiden olisi asetettava etusijalle hankkeet, joilla edistetään työllisyyttä, osaamisen kehittämistä ja teollisuuden monipuolistamista alueellisella tasolla. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä kaksikäyttötekniikan, kyberturvallisuuden ja tekoälyn aloilla toimivien pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritykset', ja alueellisten klustereiden tukemiseen varmistaen, että tällaisilla investoinneilla edistetään unionin strategisia etuja sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitetta.

(9) Investoinneista, joilla liikenneverkkoja parannetaan sotilaalliset vaatimukset täyttäviksi, on merkittävää hyötyä myös siviililiikenteelle, taloudellisille yhteyksille ja kriisinhallintavalmiuksille unionissa. Tällaisilla investoinneilla parannetaan rajat ylittävää infrastruktuuria, vähennetään pullonkauloja, lisätään varautumista ja edistetään alueiden ja kriittisten toimitusketjujen häiriönsietokykyä. Lisäksi liikennekeskukset mahdollistavat pelastuspalvelujen saamisen nopeasti liikkeelle ja välttämättömien tarvikkeiden jakelun, ja siten ne edistävät merkittävästi keskeisten toimintojen jatkuvuutta ja kansallista turvallisuutta.

(10) Olisi tarjottava myös lisärahoitusmahdollisuuksia, jotta voidaan nopeasti lisätä likviditeettiä kattamaan kiireellisimmät tarpeet sotilaallisten suorituskykyjen ja puolustusinfrastruktuurin parantamiseen tehtäviin investointeihin, erityisesti siten, että kaksikäyttökyvyt ja -infrastruktuuri asetetaan etusijalle, sekä siviilivalmiuksiin tehtäviin investointeihin. Erityisesti on tarpeen säätää ylimääräisestä kertaluonteisesta ennakkomaksusta, joka on 20 prosenttia EAKR:n ja koheesiorahaston asianomaisten toimintapoliittisten tavoitteiden mukaisesti kyseisiin erityisiin toimintalinjoihin kohdennetuista määristä, ja mahdollisuudesta soveltaa suurempaa unionin yhteisrahoitusosuutta.

(11) EAKR:stä ja koheesiorahastosta voidaan jo nyt tukea niiden tuen soveltamisalaan kuuluvia investointeja, joilla edistetään Euroopan teknologisen johtoaseman vahvistamiseen pyrkivän Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ([10]) perustetun Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen, jäljempänä 'STEP-kehysväline', tavoitteita. Jotta voidaan tarjota lisää kannustimia investointeihin EAKR:stä ja koheesiorahastosta näillä kriittisillä aloilla, olisi poistettava rajoitus, joka koskee EAKR:n ja koheesiorahaston kokonaistukea kyseisiin toimintalinjoihin, ja laajennettava jäsenvaltioiden mahdollisuutta saada suurempi ennakkomaksu asiaan liittyviä ohjelman muutoksia varten. Toimintalinjoihin, joilla tuetaan STEP-kehysvälineen tavoitteita edistäviä investointeja komissiolle viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2025 toimitetun ohjelman muuttamista koskevan pyynnön mukaisesti, osoitetaan kyseisen pyynnön toimittamisajankohtana maksettava poikkeuksellinen kertaluonteinen ennakkomaksu.

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/697, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Euroopan puolustusrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1092 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

Lisäksi mahdollisuuden rahoittaa muihin kuin pk-yrityksiin tehtäviä tuotannollisia investointeja, joilla edistetään STEP-kehysvälineen tavoitteita, olisi koskettava kaikkia jäsenvaltioita sekä alueita, joiden asukaskohtainen BKT on alle EU27-maiden keskiarvon, säilyttäen kuitenkin painopisteen pk-yrityksissä. Tällaisia investointeja olisi voitava tehdä myös alueilla, joilla ne helpottavat teollisuuden sopeutumista digitaaliseen muutokseen, mukaan lukien pilvipalveluja, tekoälyä ja suurteholaskentaa koskevat digitaaliset valmiudet, ja tuotantoprosessien ja tuotteiden hiilestä irtautumiseen ja kiertotalouteen mukauttamiseen esimerkiksi autoteollisuudessa tai energiaintensiivisessä teollisuudessa. Lisäksi mahdollisuus, jonka mukaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1056 ([11]) perustetusta oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta, jäljempänä 'JTF-rahasto', tuettavilla STEP-kehysvälineen tavoitteita edistävillä investoinneilla voidaan rahoittaa muihin kuin pk-yrityksiin tehtäviä tuotannollisia investointeja, olisi ulotettava koskemaan kaikkia investointeja, säilyttäen kuitenkin painopisteen pk-yrityksissä, jos tällaiset investoinnit ovat tarpeen muun muassa oikeudenmukaista siirtymää koskevan suunnitelman täytäntöönpanoa ja työpaikkojen luomista varten.

(12) Jotta voidaan parantaa energiaturvallisuutta sekä nopeuttaa energiasiirtymää ja edistää puhdasta liikkuvuutta, STEP-kehysvälineen ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2023/1804 ([12]) säädetyn vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurivälineen investointeja olisi täydennettävä sisällyttämällä EAKR:n ja koheesiorahaston toimintapoliittiseen tavoitteeseen 2 uusi erityistavoite, jolla edistetään rajayhdysjohtoja ja niihin liittyvää siirto-, jakelu-, varastointi- ja tuki-infrastruktuuria, suojataan kyseistä infrastruktuuria ja turvataan se sekä parannetaan latausinfrastruktuurin kehittämistä. 'Energian tuki-infrastruktuurilla' tarkoitetaan kaikkia laitoksia, laitteistoja ja järjestelmiä, jotka tukevat jäsenvaltioiden siirtoverkkojen yhteenliittämistä mahdollistamalla energian tuotannon, siirron, jakelun ja varastoinnin. Näiden alojen investointien nopeuttamiseksi tähän erityistavoitteeseen liittyviin toimintalinjoihin olisi sovellettava ylimääräistä kertaluonteista ennakkomaksua, joka on 20 prosenttia kyseisiin toimintalinjoihin kohdennetuista määristä, ja mahdollisuutta soveltaa suurempaa unionin yhteisrahoitusosuutta. Hallintoviranomaisten odotetaan tarvittaessa pyrkivän hankkimaan mahdollisimman paljon yksityistä rahoitusta. Investointien lisääminen antaa energiaintensiivisille aloille mahdollisuuden hyödyntää vakaampia ja monipuolisempia energialähteitä vähemmän hajanaisilla energian sisämarkkinoilla ja tukee niiden kestävyyttä ja kilpailukykyä. Lisäksi EAKR:n tuen laajentaminen hiilestä irtautumista edistäville hankkeille antaa energiaintensiivisille teollisuudenaloille mahdollisuuden asettaa etusijalle vaikutuksiltaan merkittävät innovaatiot, jotka ovat unionin ilmastotavoitteiden mukaisia.

(13) Euroopan yhteistä etua koskevilla tärkeillä hankkeilla, jäljempänä 'IPCEI-hanke', eli hankkeilla, joilla tuetaan ja edistetään laajamittaisia rajat ylittäviä hankkeita, joita pidetään olennaisina unionin talouskasvun, innovoinnin ja kilpailukyvyn kannalta ja jotka katsotaan sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan laajuista yhteistyötä innovatiivisten teknologioiden tai yleiseurooppalaisten infrastruktuurien alalla. Jotta voitaisiin nopeuttaa uusien IPCEI-hankkeiden suunnittelua ja nykyisten IPCEI-hankkeiden täytäntöönpanoa, kaikissa alueluokissa olisi sallittava EAKR:n tuki investointeihin sellaisiin hankkeisiin, jotka ovat osa IPCEI-hanketta, jonka komissio on todennut sisämarkkinoille soveltuvaksi SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla otettuaan huomioon 25 päivänä marraskuuta 2021 annetun komission tiedonannon "Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteet". Lisäksi toimiin, joilla edistetään komission hyväksymää IPCEI-hanketta, olisi sovellettava yksinkertaistettuja valintamenettelyjä.

(14) Kohtuuhintainen ja kestävä asuminen on toinen etualalle noussut haaste viime vuosina tapahtuneen hintojen ja vuokrien merkittävän nousun vuoksi. Tilanne vaikuttaa erityisesti muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin ja pieni- ja keskituloisiin perheisiin, ja niillä on muita enemmän vaikeuksia asunnon saannissa ja niihin kohdistuu kasvava asunnottomuuden riski. Jotta jäsenvaltioille ja alueille voitaisiin tarjota kannustimia kaksinkertaistaa EAKR:stä ja koheesiorahastosta niiden tuen soveltamisalan puitteissa tehtävät investoinnit kohtuuhintaisen ja kestävän asuntokannan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen, sosiaalinen asuntotuotanto mukaan lukien, eri toimintapoliittisiin tavoitteisiin olisi sisällytettävä uusia erityistavoitteita, jotta voidaan tarjota joustavuutta kohdentaa tukitoimia

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1804, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta (EUVL L 234, 22.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj).

asuntoalalle erityisiltä toimintalinjoilta – ottaen huomioon, että kohtuuhintaisuuden määritelmä voi vaihdella kunkin jäsenvaltion olosuhteiden mukaan. Tällaisten toimintalinjojen olisi oltava yhdenmukaisia Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1275 ([13]) kanssa ja niihin olisi sisällyttävä mahdollisuus soveltaa suurempaa unionin yhteisrahoitusosuutta ja myöntää ylimääräinen kertaluonteinen ennakkomaksu, joka on 20 prosenttia kohdennetuista määristä, jotta voidaan keventää julkisiin talousarvioihin kohdistuvaa rasitetta kaikissa alueluokissa. Esimerkiksi uuden eurooppalaisen Bauhaus -aloitteen periaatteiden ja arvojen mukaisesti tehtävissä investoinneissa olisi hyödynnettävä kaikkia kyseisiä uusia mahdollisuuksia. Kustannuksiin, joita aiheutuu tilapäisasunnon vuokraamisesta asukkaille peruskorjauksen ajaksi, voi myös saada tällaisten toimintalinjojen mukaista tukea. On myös aiheellista selventää JTF-rahastosta tässä yhteydessä annettavaa tukea.

(15) Vesi on elintärkeä luonnonvara elintarvike-, energia- ja talousjärjestelmien turvallisuuden kannalta. Sen merkitys luonnonvarana on myös keskeinen näkökohta ilmastokestävyyden varmistamisessa. Ilmastonmuutoksen vaikutukset aiheuttavat haasteita vesivaroille, joten olisi edistettävä lisäinvestointeja vesiresilienssin tukemiseen. Vesien- ja meriensuojelulainsäädännön täytäntöönpanoa olisi parannettava, vedenkäytön tehokkuutta olisi parannettava, veden niukkuuteen olisi puututtava ja kuljettava kiireellisesti kohti vesiresilienttiä Eurooppaa. Tämä täytäntöönpano edellyttää merkittäviä investointeja esimerkiksi veden uudelleenkäyttöön muihin kuin maatalouden käyttötarkoituksiin sekä siniseen bioteknologiaan, vesistressin ja kuivuuden ehkäisyä koskevaan infrastruktuuriin, luontopohjaisten ratkaisujen käyttöönottoon, makean veden ekosysteemien ekologiseen ennallistamiseen ja jäteveden käsittelyn parantamiseen. Myös suolanpoistolla voi olla keskeinen rooli, kun pyritään varmistamaan veden turvattu saatavuus väestölle veden niukkuudesta erityisen pahasti kärsivillä alueilla, jos se tehdään kestävästi komission 4 päivänä kesäkuuta 2025 antamassa tiedonannossa ”Euroopan vesiresilienssistrategia” tarkoitetulla tavalla, ja tämän vuoksi sen olisi oltava tukikelpoista. Sen vuoksi on aiheellista sisällyttää toimintapoliittiseen tavoitteeseen 2 kuuluvaan erityistavoitteeseen viittaus veden turvattuun saatavuuteen, kestävään vesienhoitoon, mukaan lukien integroitu vesienhoito, ja vesiresilienssiin, jotta mahdollistetaan ennakoiva ja riskiperusteinen hallinta ja parempi varautuminen. Tätä erityistavoitetta varten vahvistettuihin uusiin erityisiin toimintalinjoihin olisi myös sovellettava ylimääräistä kertaluonteista ennakkomaksua, joka on 20 prosenttia kohdennetuista määristä, ja mahdollisuutta suurempaan yhteisrahoitusosuuteen, jotta voidaan tarjota kannustimia ratkaisevan tärkeille investoinneille tällä alalla. JTF-rahastosta olisi myös voitava osoittaa tukea veteen liittyviin investointeihin, jos tällaisilla investoinneilla puututaan akuuttiin vesistressiin, parannetaan ilmastokestävyyttä ja tuetaan siirtymistä kestävään ja monipuoliseen paikallistalouteen, vaikka ne eivät suoraan liittyisi maa-alueen ennallistamista koskeviin hankkeisiin.

(16) Lisärajoitukset olisi poistettava, jotta jäsenvaltiot voivat väliarvioinnin yhteydessä toteuttaa tarkoituksenmukaisia uudelleenkohdentamisia ja keskittää resursseja unionin uusiin strategisiin painopisteisiin. Kun on kyse temaattista keskittämistä koskevista vaatimuksista, on aiheellista antaa jäsenvaltioille mahdollisuus laskea uusiin strategisiin painopisteisiin, myös STEP-kehysvälineen tavoitteita edistäviin painopisteisiin, kohdennetut määrät mukaan määriin, joita tarvitaan temaattisen keskittämisen vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi, riippumatta siitä, noudattavatko jäsenvaltiot temaattista keskittämistä kansallisella tasolla vai alueluokan tasolla. Temaattista keskittämistä koskeviin vaatimuksiin liittyvän joustavuuden ohella olisi tarjottava jonkin verran joustovaraa laskettaessa asetuksen (EU) 2021/1060 6 artiklan mukaista EAKR:n ja koheesiorahaston osuutta ilmastorahoituksesta unohtamatta kyseisen artiklan yleisiä vaatimuksia. Jäsenvaltioille olisi myös annettava mahdollisuus siirtää varoja EAKR:stä ja koheesiorahastosta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/523 ([14]) perustetun InvestEU-rahaston jäsenvaltio-osioon, jotta ne voidaan ottaa käyttöön InvestEU -ohjelmassa vahvistetun rahoitusvälineen kautta.

Jotta varoja voitaisiin kohdentaa kattavasti uudelleen uusiin strategisiin painopisteisiin väliarvioinnin yhteydessä, jäsenvaltioille olisi annettava lisäaikaa täydentää väliarvioinnin tulosten arviointia ja siihen liittyvien ohjelman muutosten toimittamista. Kyseistä uudelleenkohdentamiseen varattua lisäaikaa olisi sovellettava myös JTF-rahaston varoihin, jos niitä käytetään ohjelmassa yhdessä EAKR:n ja koheesiorahaston varojen kanssa tai Euroopan

([13]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1275, annettu 24 päivänä huhtikuuta 2024, rakennusten energiatehokkuudesta (EUVL L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1057 ([15]) perustetun Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESF+) varojen kanssa. Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen ohjelmien (Interreg-ohjelmien) muutokset toimitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1059 ([16]) 19 artiklan mukaisesti.

(17) Koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon nopeuttamiseksi yleisesti ja keskeisten investointien toteuttamiseen tarvittavan likviditeetin lisäämiseksi EAKR:n ja koheesiorahaston Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen ohjelmille ja Interreg-ohjelmille olisi maksettava ylimääräinen kertaluonteinen ennakkomaksu, kun uudelleenkohdentaminen koskee huomattavaa osaa koko ohjelmasta. Ennakkomaksuprosenttia olisi korotettava edelleen tietyissä Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen ohjelmissa, jotka kattavat yhden tai useamman NUTS 2 -tason alueen, jolla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, sillä Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota on vaikuttanut niihin kielteisesti. Jotta voidaan kannustaa kohdentamaan varoja uudelleen keskeisiin toimintalinjoihin väliarvioinnin yhteydessä, ylimääräisen kertaluonteisen ennakkomaksun olisi oltava käytettävissä vain, jos tässä yhteydessä tiettyihin keskeisiin toimintalinjoihin kohdennetaan uudelleen tietyn kynnysarvon ylittävä osuus varoista.

(18) Jotta voidaan ottaa huomioon aika, joka tarvitaan investointien uudelleenkohdentamiseen väliarvioinnin yhteydessä, ja mahdollistaa käytettävissä olevien varojen käyttö parhaalla mahdollisella tavalla, menojen tukikelpoisuuden määräaikaa ja sitoumusten vapauttamista koskevia sääntöjä olisi mukautettava niiden ohjelmien osalta, joissa varoja kohdennetaan uudelleen strategisiin painopisteisiin väliarvioinnin yhteydessä. Lisäksi olisi voitava soveltaa suurempaa yhteisrahoitusosuutta toimintalinjoihin Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen ohjelmissa, jotka kattavat yhden tai useamman NUTS 2 – tason alueen, jolla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, kun otetaan huomioon, että Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota on vaikuttanut niihin kielteisesti, ja pidetään asianmukaisesti mielessä tarve päättää ohjelmat oikea-aikaisesti, aloittaa uudet ohjelmat ja käyttää ohjelmien rahoitus kokonaisuudessaan.

(19) Väliarviointia olisi käytettävä myös vahvistamaan kaupunkien ja toiminnallisten kaupunkialueiden keskeistä roolia monien unionin tavoitteiden saavuttamisessa antamalla jäsenvaltioille mahdollisuus, tiiviissä yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa ja huomioiden alueelliset erityispiirteet ja koheesiopolitiikan soveltamisala, kohdentaa uudelleen EAKR:n varoja asetuksen (EU) 2021/1058 12 artiklassa tarkoitetun eurooppalaisen kaupunkialoitteen vahvistamiseen. Lisäksi eurooppalaisessa kaupunkialoitteessa määritettyjen keskeisten innovatiivisten toimien käyttöönoton helpottamiseksi tällaisiin toimiin olisi sovellettava yksinkertaistettua valintamenettelyä koheesiopolitiikan ohjelmista annettavaa tukea varten. Jotta varojen käyttö olisi joustavampaa, jäsenvaltioille olisi myös annettava mahdollisuus kohdentaa uudelleen EAKR:n varoja niiden Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen ohjelmista asetuksen (EU) 2021/1058 13 artiklassa tarkoitettuun alueiden väliseen innovaatioinvestointivälineeseen.

(20) Toteutuksen yksinkertaistamiseksi ja investointien nopeuttamiseksi on aiheellista tehdä kohdennettuja lisämuutoksia JTF-rahaston käyttöä koskevaan sääntelykehykseen. Erityisesti mahdollisuus käyttää yksinkertaistettua valintamenettelyä sellaisille toimille, joille on myönnetty huippuosaamismerkki, olisi laajennettava koskemaan JTF-rahastoa. Lisäksi tavoitteiden tarkistamista koskevat rajoitukset olisi poistettava, jotta olosuhteiden muuttuessa täytäntöönpanoa voidaan joustavoittaa tarvittavasti.

(21) Jotta komissio voi auttaa jäsenvaltioita muuttamaan niiden ohjelmia nopeasti ja asianmukaisesti, sen olisi annettava hallintoviranomaisille oikea-aikaisia ja selkeitä teknisiä selvennyksiä ja tukea, myös jäsennellyn järjestelmän avulla, vastaamalla teknisiin, oikeudellisiin ja menettelyllisiin kysymyksiin, erityisesti tämän asetuksen nojalla käyttöön otettujen toimenpiteiden osalta.

(22) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joita ovat investointien uudelleenkohdentaminen kriittisiin painopisteisiin väliarvioinnin yhteydessä ja politiikan toteuttamisen yksinkertaistaminen ja nopeuttaminen muuttamalla asetuksia (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä SEU 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([16]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1059, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja ulkoisista rahoitusvälineistä tuettavaa Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta (Interreg) koskevista erityissäännöksistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj).

(23) Asetukset (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.

(24) Kun otetaan huomioon kiireellinen tarve mahdollistaa ratkaisevan tärkeät investoinnit erityisesti sotilaallisiin suorituskykyihin akuuttien geopoliittisten haasteiden yhteydessä, tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EU) 2021/1058 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2021/1058 seuraavasti:

1) muutetaan 3 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 1 kohta seuraavasti:

i) lisätään a alakohtaan alakohta seuraavasti:

”vii) parantamalla teollisuuskapasiteettia sotilaallisten suorituskykyjen edistämiseksi siten, että kaksikäyttökyvyt asetetaan etusijalle;”;

ii) muutetaan b alakohta seuraavasti:

1) korvataan v alakohta seuraavasti:

”v) edistämällä veden turvattua saatavuutta, kestävää vesienhoitoa, mukaan lukien integroitu vesienhoito, ja vesiresilienssiä;”;

2) lisätään alakohdat seuraavasti:

”xi) edistämällä kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuutta;

xii) edistämällä rajayhdysjohtoja ja niihin liittyvää siirto-, jakelu-, varastointi- ja tuki-infrastruktuuria, sekä kriittisen energiainfrastruktuurin suojaamista ja latausinfrastruktuurin käyttöönottoa;”;

iii) lisätään c alakohtaan alakohta seuraavasti:

”iii) kehittämällä häiriönsietokykyistä puolustusinfrastruktuuria siten, että kaksikäyttöinfrastruktuuri asetetaan etusijalle, myös sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseksi unionissa, sekä parantamalla siviilivalmiuksia;”;

iv) lisätään d alakohtaan alakohta seuraavasti:

”vii) edistämällä kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuutta.”;

v) lisätään e alakohdan ensimmäiseen alakohtaan alakohdat seuraavasti:

”iii) edistämällä yhdennettyä alueellista kehitystä tukemalla kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuutta kaikentyyppisillä alueilla;

iv) varmistamalla siviilivalmiuden kaikentyyppisillä alueilla.”;

vi) lisätään alakohta seuraavasti:

”Ensimmäisen alakohdan c alakohdan iii alakohdassa vahvistetun erityistavoitteen mukaisesti tuetuissa toimissa, joilla edistetään sotilaallista liikkuvuutta, keskitytään tarvittaessa ensisijaisesti yhteen tai useampaan neljästä ensisijaisesta sotilaallisen liikkuvuuden käytävästä, jotka jäsenvaltiot ovat esittäneet neuvoston 18 päivänä maaliskuuta 2025 hyväksymän asiakirjan Sotilaalliset vaatimukset sotilaallista liikkuvuutta varten EU:ssa ja sen ulkopuolella liitteessä II. Tuettujen toimien, jotka liittyvät kyseisiin käytäviin, on täytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1153 (*) 12 artiklan 2 kohtaan perustuvissa täytäntöönpanosäädöksissä vahvistetut infrastruktuurivaatimukset.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1153, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, Verkkojen Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta (EUVL L 249, 14.7.2021, s. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj).”;

b) korvataan 1 a kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta seuraavasti:

”Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vi alakohdassa ja b alakohdan ix alakohdassa tarkoitetun erityistavoitteen mukaiset varat kohdennetaan asianomaista toimintapoliittista tavoitetta vastaaviin erityisiin toimintalinjoihin.

Jos ohjelman muutos toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025, komissio maksaa asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1059 (*) 51 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa säädetyn ohjelman vuotuisen ennakkomaksun lisäksi 20 prosenttia tällaisille erityisille toimintalinjoille osoitetuista määrärahoista, jotka on vahvistettu ohjelman muutoksen hyväksymisestä tehdyssä päätöksessä, poikkeuksellisena kertaluonteisena ennakkomaksuna. Jos tällaiset erityiset toimintalinjat on sisällytetty ohjelman muutokseen, joka toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2025, komissio maksaa poikkeuksellisen kertaluonteisen 30 prosentin ennakkomaksun kyseisiin toimintalinjoihin osoitetuista määrärahoista, jotka on vahvistettu ohjelman muutoksen hyväksymisestä tehdyssä päätöksessä. Poikkeuksellinen kertaluonteinen ennakkomaksu maksetaan 60 päivän kuluessa siitä, kun komissio on tehnyt päätöksen ohjelman muutoksen hyväksymisestä.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1059, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja ulkoisista rahoitusvälineistä tuettavaa Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta (Interreg) koskevista erityissäännöksistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1059/oj).”;

c) lisätään kohta seuraavasti:

”1 c. Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vii alakohdassa, b alakohdan v, xi ja xii alakohdassa, c alakohdan iii alakohdassa, d alakohdan vii alakohdassa ja e alakohdan iii ja iv alakohdassa tarkoitettujen erityistavoitteiden mukaiset varat kohdennetaan asianomaista toimintapoliittista tavoitetta vastaaviin erityisiin toimintalinjoihin.

Jos ohjelman muutos toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025, komissio maksaa asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja asetuksen (EU) 2021/1059 51 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa säädetyn ohjelman vuotuisen ennakkomaksun lisäksi 20 prosenttia tällaisille erityisille toimintalinjoille osoitetuista määrärahoista, jotka on vahvistettu ohjelman muutoksen hyväksymisestä tehdyssä päätöksessä, poikkeuksellisena kertaluonteisena ennakkomaksuna. Poikkeuksellinen kertaluonteinen ennakkomaksu maksetaan 60 päivän kuluessa siitä, kun komissio on tehnyt päätöksen ohjelman muutoksen hyväksymisestä.

Poikkeuksellisena kertaluonteisena ennakkomaksuna maksettu määrä on asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 5 kohdan mukaisesti tarkastettava ja hyväksyttävä sekä poistettava komission tileistä viimeistään viimeisenä tilivuonna.

Tällaisesta poikkeuksellisesta kertaluonteisesta ennakkomaksusta kertyvät korot on asetuksen (EU) 2021/1060 90 artiklan 6 kohdan mukaisesti käytettävä kyseisen ohjelman osalta samalla tavalla kuin EAKR:stä tai koheesiorahastosta osoitettavat varat, ja ne on sisällytettävä viimeisen tilivuoden tilitykseen.

Asetuksen (EU) 2021/1060 97 artiklan 1 kohdan mukaisesti tällaista poikkeuksellista kertaluonteista ennakkomaksua ei keskeytetä.

Maksetut poikkeukselliset kertaluonteiset ennakkomaksut sisältyvät asetuksen (EU) 2021/1060 105 artiklan 1 kohdan mukaisesti vapautettavia määriä laskettaessa huomioon otettaviin ennakkomaksuihin.

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 112 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään, tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vii alakohdassa, b alakohdan v, xi ja xii alakohdassa, c alakohdan iii alakohdassa, d alakohdan vii alakohdassa ja e alakohdan iii ja iv alakohdassa tarkoitettujen erityistavoitteiden tukemiseksi perustettujenerityisten toimintalinjojen yhteisrahoitusosuuden enimmäismäärää lisätään 10 prosenttiyksiköllä sovellettavaan yhteisrahoitusosuuteen nähden niin, että se voi olla enintään 100 prosenttia.”;

d) korvataan 3 kohta seuraavasti:

”3. Koheesiorahastosta tuetaan toimintapoliittisia tavoitteita 2 ja 3, mukaan lukien tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan x, xi ja xii alakohdassa ja c alakohdan iii alakohdassa tarkoitetut erityistavoitteet, sikäli kuin sellainen tuki on 6 ja 7 artiklassa vahvistetun tuen soveltamisalan mukaista.”;

e) lisätään kohta seuraavasti:

”5. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 49 artiklan 3 kohdassa säädetään, tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vii alakohdassa ja c alakohdan iii alakohdassa tarkoitettujen erityistavoitteiden mukaisesti tuettujen toimien osalta asianomaisen jäsenvaltion ei tarvitse julkaista kyseisiä toimia koskevia tietoja, jos tällainen tietojen ilmaiseminen on kiellettyä turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä asetuksen (EU) 2021/1060 69 artiklan 5 kohdan nojalla. Tätä varten jäsenvaltioiden on ilmoitettava asiasta komissiolle ennen kyseisen toimen valitsemista tuettavaksi. Tämä alakohta ei rajoita komission ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen oikeutta tutustua tietoihin, joita ne tarvitsevat todentamisiin ja tarkastuksiin liittyvien tehtäviensä suorittamiseksi, eikä se vaikuta Euroopan parlamentin velvollisuuteen harjoittaa SEU 14 artiklan mukaista poliittista valvontaa ja valvoa unionin talousarvion toteuttamista SEUT 319 artiklan mukaisesti.

Tuensaajiin ei sovelleta asetuksen (EU) 2021/1060 50 artiklan 1 kohdan c, d ja e alakohdassa säädettyjä vaatimuksia sellaisten toimien osalta, jotka liittyvät tämän artiklan 1 kohdan a alakohdan vii alakohdassa ja c alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin, jos viestintätapahtuman tai -toimenpiteen tukea tai järjestämistä koskevien tietojen julkista esittämistä ei edellytetä asetuksen (EU) 2021/1060 69 artiklan 5 kohdan nojalla turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä.

Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille vähintään kerran vuodessa sellaisten toimien lukumäärän, joihin toisessa alakohdassa säädettyä poikkeusta sovelletaan, ja niiden kokonaiskustannukset kootusti ottaen asianmukaisesti huomioon luottamuksellisuutta koskevat vaatimukset.”;

2) korvataan 4 artiklan 10 kohta seuraavasti:

”10. Tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitettuja temaattista keskittämistä koskevia vaatimuksia on noudatettava koko ohjelmakauden ajan, myös silloin kun EAKR:n määrärahoja siirretään ohjelman toimintalinjojen tai eri ohjelmien välillä sekä asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklan mukaisessa väliarvioinnissa. Jos jäsenvaltio esittää ohjelman muuttamista koskevan pyynnön asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklan mukaisesti, tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vi alakohdassa ja b alakohdan ix alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin sekä tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vii alakohdassa, b alakohdan v, xi ja xii alakohdassa, c alakohdan iii alakohdassa, d alakohdan vii alakohdassa ja e alakohdan iii ja iv alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin kohdennetut määrät voidaan laskea mukaan joko toimintapoliittiseen tavoitteeseen 1 tai 2 tai jakaa näiden kahden välillä.

Jos jäsenvaltio noudattaa temaattista keskittämistä koskevia vaatimuksia alueluokkien tasolla, 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vi alakohdassa ja b alakohdan ix alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin sekä 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vii alakohdassa, b alakohdan v, xi ja xii alakohdassa, c alakohdan iii alakohdassa, d alakohdan vii alakohdassa ja e alakohdan iii ja iv alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin kohdennetut määrät, jotka ylittävät jonkin alueluokan temaattisen keskittämisen kynnysarvot, voidaan laskea mukaan temaattisen keskittämisen kynnysarvoihin saman toimintapoliittisen tavoitteen muissa alueluokissa.

Tätä kohtaa sovelletaan ainoastaan, kun siirretään tässä tarkoitettuihin erityistavoitteisiin kohdennettuja määrärahoja kehittyneemmiltä alueilta tai siirtymäalueilta vähemmän kehittyneille alueille ja kehittyneemmiltä alueilta siirtymäalueille.”;

3) muutetaan 5 artikla seuraavasti:

a) muutetaan 2 kohta seuraavasti:

i) muutetaan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

1) korvataan e alakohta seuraavasti:

”e) jos ne edistävät 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vi ja vii alakohdassa säädetyn toimintapoliittisen tavoitteen 1 mukaisia erityistavoitteita tai 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan ix alakohdassa säädetyn toimintapoliittisen tavoitteen 2 mukaista erityistavoitetta vähemmän kehittyneillä alueilla ja siirtymäalueilla sekä kehittyneemmillä alueilla jäsenvaltioissa, joiden keskimääräinen asukaskohtainen BKT on alle EU27-maiden keskiarvon mitattuna ostovoimastandardina ja laskettuna kautta 2015–2017 koskevien unionin lukujen perusteella, säilyttäen kuitenkin painopisteen pk-yrityksissä;”;

2) lisätään alakohdat seuraavasti:

”f) jos ne edistävät Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta, jonka komissio on SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla todennut sisämarkkinoille soveltuvaksi otettuaan huomioon 25 päivänä marraskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteet”, säilyttäen kuitenkin painopisteen pk-yrityksissä;

g) jos ne helpottavat teollisuuden sopeutumista tuotantoprosessien ja tuotteiden hiilestä irtautumiseen vähemmän kehittyneillä alueilla ja siirtymäalueilla sekä kehittyneemmillä alueilla jäsenvaltioissa, joiden keskimääräinen asukaskohtainen BKT on alle EU27-maiden keskiarvon mitattuna ostovoimastandardina ja laskettuna kautta 2015–2017 koskevien unionin lukujen perusteella, säilyttäen kuitenkin painopisteen pk-yrityksissä.”;

ii) korvataan toinen alakohta seuraavasti:

”Ensimmäisen alakohdan e ja g alakohtaa sovelletaan Interreg-ohjelmiin, jos ohjelman maantieteellinen kattavuus unionissa koostuu yksinomaan kyseisissä alakohdissa vahvistetuista alueluokista.”;

b) lisätään kohdat seuraavasti:

”10. Asetuksen (EU) 2021/1060 14 artiklassa vahvistettujen mahdollisuuksien lisäksi jäsenvaltiot voivat asianomaisten hallintoviranomaisten suostumuksella osoittaa EAKR:n ja koheesiorahaston varoja InvestEU-rahaston jäsenvaltio-osioon, jotta ne voidaan ottaa käyttöön InvestEU-ohjelmassa vahvistettavan rahoitusvälineen kautta. Tällaisiin rahoitusosuuksiin joko sovelletaan asetuksen (EU) 2021/1060 14 artiklassa vahvistettuja menettelyjä ja ne otetaan huomioon kyseisessä artiklassa vahvistettujen enimmäismäärien laskennassa tai ne lasketaan kumulatiivisesti edellyttäen, että siirtojen kokonaismäärä on enintään 50 miljoonaa euroa. InvestEU-rahoitusvälineeseen asetuksen (EU) 2021/1060 14 artiklan mukaisesti osoitettujen määrien tuottamat tai näistä määristä johtuvat varat asetetaan jäsenvaltion käyttöön rahoitusosuussopimuksen mukaisesti, ja ne on käytettävä saman tavoitteen tai samojen tavoitteiden mukaiseen tukeen rahoitusvälineiden tai talousarviotakuiden muodossa.

11. Asetuksen (EU) 2021/1060 73 artiklan 4 kohdassa vahvistettujen mahdollisuuksien lisäksi hallintoviranomainen voi päättää myöntää tukea suoraan EAKR:stä hankkeille, joilla edistetään suoraan Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta, jonka komissio on SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla todennut sisämarkkinoille soveltuvaksi otettuaan huomioon 25 päivänä marraskuuta 2021 annetun komission tarkistetun tiedonannon ”Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteet”, edellyttäen, että tällaiset toimet täyttävät asetuksen (EU) 2021/1060 73 artiklan 2 kohdan a, b ja g alakohdassa vahvistetut vaatimukset.”;

4) lisätään artikla seuraavasti:

"7 a artikla

Väliarviointia ja siihen liittyviä joustomahdollisuuksia koskevat erityissäännökset

1. Vuonna 2026 komissio maksaa 1,5 prosenttia ohjelman muutoksen hyväksymistä koskevan päätöksen mukaisesta EAKR:n, koheesiorahaston ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1056 (*) perustetun oikeudenmukaisen siirtymän rahaston, jäljempänä 'JTF-rahasto', kokonaistuesta ylimääräisenä kertaluonteisena ennakkomaksuna. Ylimääräinen kertaluonteinen ennakkomaksu korotetaan 9,5 prosenttiin Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen ohjelmissa, jotka kattavat yhden tai useamman NUTS 2 – tason alueen, jolla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, edellyttäen, että ohjelma ei kata asianomaisen jäsenvaltion koko aluetta. Jos kuitenkin NUTS 2 - tason alueet, joilla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, sisältyvät ainoastaan ohjelmiin, jotka kattavat asianomaisen jäsenvaltion koko alueen, tällaisiin ohjelmiin sovelletaan myös korotettua ennakkomaksua.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ylimääräistä kertaluonteista ennakkomaksua sovelletaan ainoastaan, jos väliarvioinnin yhteydessä on hyväksytty yhteen tai useampaan 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vi ja vii alakohdassa, b alakohdan v, ix, xi ja xii alakohdassa, c alakohdan iii alakohdassa, d alakohdan vii alakohdassa ja e alakohdan iii ja iv alakohdassa tarkoitettuja erityistavoitteita varten vahvistettuun erityiseen toimintalinjaan tehtäviä uudelleenkohdennuksia, jotka koskevat vähintään 10:tä prosenttia ohjelman varoista, edellyttäen, että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025, jäljempänä '10 prosentin kynnysarvo'.

Seuraavat saman ohjelman sisäiset uudelleenkohdennukset otetaan myös huomioon 10 prosentin kynnysarvoa laskettaessa:

a) väliarvioinnin yhteydessä tehtävät uudelleenkohdennukset ESR+:sta yhteen tai useampaan asetuksen (EU) 2021/1057 12 a, 12 c ja 12 d artiklan nojalla perustettuun erityiseen toimintalinjaan;

b) väliarvioinnin yhteydessä tehtävät uudelleenkohdennukset JTF-rahastosta erityisiin toimintalinjoihin, jotka on vahvistettu tukemaan investointeja, joilla edistetään STEP-kehysvälineen tavoitteita, tai jotka on vahvistettu kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuuden edistämiseksi asetuksen (EU) 2021/1056 mukaisesti;

c) ohjelman muutoksissa ennen väliarviointia hyväksytyt uudelleenkohdennukset EAKR:stä tai koheesiorahastosta tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vi alakohdassa ja b alakohdan ix alakohdassa tarkoitettuja erityistavoitteita koskeviin erityisiin toimintalinjoihin, ESR+:sta asetuksen (EU) 2021/1057 12 a artiklan nojalla vahvistettuihin erityisiin toimintalinjoihin tai JTF-rahastosta erityisiin toimintalinjoihin, jotka on vahvistettu tukemaan investointeja, joilla edistetään STEP-kehysvälineen tavoitteita;

d) ohjelman muutoksissa 1 päivästä tammikuuta 2025 alkaen hyväksytyt uudelleenkohdennukset EAKR:stä tai koheesiorahastosta 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan v alakohdassa tarkoitettua erityistavoitetta varten vahvistettuihin erityisiin toimintalinjoihin.

3. Seuraavia varoja ei oteta huomioon laskettaessa määrää, joka vastaa 10 prosentin kynnysarvoa:

a) asetuksen (EU) 2021/1056 4 artiklassa tarkoitetut Euroopan unionin elpymisvälineestä peräisin olevat määrärahat;

b) asetuksen (EU) 2021/1060 110 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu lisärahoitus syrjäisimmille alueille;

c) varat, jotka on kohdennettu uudelleen yhteen tai useampaan erityiseen toimintalinjaan, jotka on vahvistettu tukemaan luonnonkatastrofeihin reagoimista asetuksen (EU) 2021/1057 12 b artiklan nojalla tai tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdan x alakohdassa tarkoitetun erityistavoitteen mukaisesti.

4. Ylimääräinen kertaluonteinen ennakkomaksu, joka maksetaan jäsenvaltiolle ja joka johtuu tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin toimintalinjoihin tehtävistä uudelleenkohdentamisista johtuvista ohjelman muutoksista, lasketaan vuonna 2025 suoritetuiksi maksuiksi laskettaessa asetuksen (EU) 2021/1060 105 artiklan mukaisia vapautettavia määriä edellyttäen, että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

5. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 63 artiklan 2 kohdassa ja 105 artiklan 2 kohdassa säädetään, menojen tukikelpoisuuden ja sitoumusten vapauttamisen määräaika on 31 päivä joulukuuta 2030, jos ohjelmaan on hyväksytty muutoksia, joilla vähintään 10 prosenttia ohjelman varoista kohdennetaan uudelleen yhteen tai useampaan tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun erityiseen toimintalinjaan.

6. Jos jäsenvaltiolla on vain yksi koko alueensa kattava ohjelma, joka rahoitetaan EAKR:stä, koheesiorahastosta, ESR+:sta ja JTF-rahastosta, 5 kohdassa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan, jos vähintään 7 prosenttia ohjelman varoista kohdennetaan uudelleen yhteen tai useampaan 2 kohdassa tarkoitettuja erityistavoitteita varten vahvistettuun erityiseen toimintalinjaan.

7. Kun on kyse tämän artiklan 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuista ohjelmista, jos asetuksessa (EU) 2021/1060 tai rahastokohtaisessa asetuksessa vahvistetaan viimeinen päivämäärä tuloskehystä, varainhoitoa, raportointia ja arviointia koskevien vaatimusten soveltamiseksi, kyseisen päivämäärän katsotaan viittaavan samaan päivämäärään seuraavana vuonna. Lisäksi poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 2 artiklan 29 alakohdassa säädetään, tällaisten ohjelmien osalta viimeisen tilivuoden katsotaan viittaavan 1 päivän heinäkuuta 2030 ja 30 päivän kesäkuuta 2031 väliseen ajanjaksoon.

8. Jäsenvaltiot voivat asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklan mukaisesti toimitetuissa ohjelman muuttamista koskevissa pyynnöissä pyytää Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteeseen kohdennettujen EAKR:n varojen uudelleenkohdentamista tämän asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuun eurooppalaiseen kaupunkialoitteeseen ja 13 artiklassa tarkoitettuun alueiden väliseen innovaatioinvestointivälineeseen. Uudelleen kohdennetut varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi. Tällaiset uudelleenkohdentamiset eivät ole asetuksen (EU) 2021/1060 26 artiklassa tarkoitettuja siirtoja.

9. Asetuksen (EU) 2021/1060 40 artiklan 2 kohdan d alakohdan ja 8 artiklan mukaisesti ohjelman muuttamista koskevat pyynnöt, jotka koskevat varojen uudelleenkohdentamista väliarvioinnin yhteydessä, voidaan toimittaa vasta seurantakomitean hyväksynnän jälkeen. Jos tällainen uudelleenkohdentaminen koskee mainitun asetuksen 28 artiklan mukaisesti kohdennettuja varoja, sitä ennen on kuultava asiasta vastaavia paikallis- ja alueviranomaisia kumppanuutta koskevien eurooppalaisten käytännesääntöjen mukaisesti.

10. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 112 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään, Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen ohjelmien, jotka kattavat yhden tai useamman NUTS 2 – tason alueen, jolla on Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan vastainen raja, toimintalinjojen yhteisrahoituksen enimmäisosuutta lisätään 10 prosenttiyksiköllä sovellettavaan yhteisrahoitusosuuteen nähden niin, että se voi olla enintään 100 prosenttia. Suurempaa yhteisrahoitusosuutta ei sovelleta ohjelmiin, jotka kattavat asianomaisen jäsenvaltion koko alueen, paitsi jos kyseiset NUTS 2 -tason alueet sisältyvät ainoastaan sellaisiin ohjelmiin, jotka kattavat asianomaisen jäsenvaltion koko alueen.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan ainoastaan, jos yhteen tai useampaan tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun erityiseen toimintalinjaan on hyväksytty uudelleenkohdennuksia, jotka koskevat vähintään 10:tä prosenttia ohjelman varoista, edellyttäen, että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

11. Sen lisäksi, että jäsenvaltioiden on asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklan 2 kohdan nojalla toimitettava arvio kunkin ohjelman väliarvioinnin tuloksista, ne voivat toimittaa komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025 täydentävän arvion ja siihen liittyvät ohjelman muuttamista koskevat pyynnöt uudelleen ottaen huomioon 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan vi ja vii alakohdassa, b alakohdan v, ix, xi ja xii alakohdassa, c alakohdan iii alakohdassa, d alakohdan vii alakohdassa sekä e alakohdan iii ja iv alakohdassa tarkoitetut erityistavoitteet. Asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklassa säädettyjä määräaikoja sovelletaan.

12. Jos asetuksen (EU) 2021/1060 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu koheesiorahaston osuus ilmastorahoituksesta ylittää tavoitteeksi asetetun 37 prosenttia sen kokonaismäärärahoista, kyseisen tavoitteen ylittävä määrä voidaan ottaa huomioon laskettaessa EAKR:n ilmastorahoitusosuutta, jotta saavutetaan tavoitteeksi asetettu 30 prosenttia sen kokonaismäärärahoista. Määrät, jotka ylittävät EAKR:n ilmastorahoitustavoitteen eli 30 prosenttia sen kokonaismäärärahoista, voidaan ottaa huomioon laskettaessa koheesiorahaston ilmastorahoitusosuutta.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).";

5) lisätään 12 artiklaan kohta seuraavasti:

”4. Komissio voi myöntää huippuosaamismerkin innovatiivisille toimille, jotka on arvioitu eurooppalaiseen kaupunkialoitteeseen perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä ja jotka täyttävät kyseisen ehdotuspyynnön vähimmäislaatuvaatimukset mutta joita ei voida rahoittaa talousarviorajoitusten vuoksi.

Huippuosaamismerkin osalta eurooppalainen kaupunkialoite katsotaan muuksi unionin lähteeksi, joka eroaa asetuksen (EU) 2021/1060 7 artiklan mukaisesti täytäntöönpannuista ja valmistelluista ohjelmista.”;

6) muutetaan liitteessä I oleva taulukko 1 seuraavasti:

a) lisätään toimintapoliittiseen tavoitteeseen 1 rivi seuraavasti:

	”vii) Teollisuuskapasiteetin parantaminen sotilaallisten suorituskykyjen edistämiseksi siten, että kaksikäyttökyvyt asetetaan etusijalle	Kaikki erityistavoitteiden i tai iii osalta luetellut RCO:t RCO 128 – Tuetut yritykset, jotka edistävät ensisijaisesti kaksikäyttökykyjä ja sotilaallisia suorituskykyjä (RearmEU) – yritykset	Kaikki erityistavoitteiden i tai iii osalta luetellut RCR:t”;

b) korvataan toimintapoliittisessa tavoitteessa 2 erityistavoitetta v koskeva rivi seuraavasti:

	”v) Veden turvatun saatavuuden, kestävän vesienhoidon, mukaan lukien integroitu vesienhoito, ja vesiresilienssin edistäminen	RCO 30 – Julkisten vedenjakelujärjestelmien uusien tai parannettujen putkien pituus – km RCO 31 – Yleisen jätevesihuoltoverkon uusien tai parannettujen putkien pituus – km RCO 32 – Uusi tai korotettu jäteveden käsittelykapasiteetti – asukasvastineluku	RCR 41 – Parannettuun julkiseen vedenjakeluun liitetty asukasmäärä – henkilöt RCR 42 – Vähintään sekundääriseen julkiseen jätevedenkäsittelyjärjestelmään liitetty asukasmäärä – henkilöt RCR 43 – Vesihävikki julkisissa vedenjakelujärjestelmissä – kuutiometriä vuodessa”;

c) lisätään toimintapoliittiseen tavoitteeseen 2 rivit seuraavasti:

	”xi) Kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuuden edistäminen	RCO 18 – Kohtuuhintaiset ja kestävät asunnot, joiden energiatehokkuus on parantunut – asunnot RCO 65 – Uusien tai uudistettujen kohtuuhintaisten, kestävien ja sosiaalisten asuntojen kapasiteetti – henkilöt	RCR 26 – Primäärienergian vuotuinen kulutus (josta: kohtuuhintaiset ja kestävät asunnot, julkiset rakennukset, yritykset, muut) – MWh/vuosi RCR 29 – Arvioidut kasvihuonekaasupäästöt – hiilidioksidiekvivalenttitonnia/vuosi RCR 67 – Uusien tai uudistettujen kohtuuhintaisten, kestävien ja sosiaalisten asuntojen vuotuinen käyttäjämäärä – käyttäjiä/vuosi

	xii) Rajayhdysjohtojen ja niihin liittyvän siirto-, jakelu-, varastointi- ja tuki-infrastruktuurin edistäminen, kriittisen energiainfrastruktuurin suojaaminen sekä latausinfrastruktuurin kehittäminen	RCO 59 – Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuri (lataus- tai tankkauspisteet) RCO 131 – Energiansiirto- tai -jakeluverkkojen johdot ja rajayhdysjohdot – vastarakennetut tai parannetut RCO 105 – Sähkön varastointiratkaisut";	

d) lisätään toimintapoliittiseen tavoitteeseen 3 rivi seuraavasti:

	"iii) Häiriönsietokykyisen puolustusinfrastruktuurin kehittäminen siten, että kaksikäyttöinfrastruktuuri asetetaan etusijalle, myös unionin sotilaallisen liikkuvuuden edistämiseksi, sekä siviilivalmiuksien parantaminen	Kaikki erityistavoitteiden i tai ii osalta luetellut RCO:t RCO 129 – Sotilaallisen liikkuvuuden vaatimuksiin mukautettu infrastruktuuri RCO 29 – Rakennettujen tai peruskorjattujen monikäyttösuojatilojen kapasiteetti – henkilöt	Kaikki erityistavoitteiden i tai ii osalta luetellut RCR:t";

e) lisätään toimintapoliittiseen tavoitteeseen 4 rivi seuraavasti:

	"vii) Kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuuden edistäminen	RCO 18 – Kohtuuhintaiset ja kestävät asunnot, joiden energiatehokkuus on parantunut – asunnot RCO 65 – Uusien tai uudistettujen sosiaalisten, kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen kapasiteetti – henkilöt	RCR 26 – Primäärienergian vuotuinen kulutus (josta: kohtuuhintaiset ja kestävät asunnot, julkiset rakennukset, yritykset, muut) – MWh/vuosi RCR 29 – Arvioidut kasvihuonekaasupäästöt – hiilidioksidiekvivalenttitonnia/vuosi RCR 67 – Uusien tai uudistettujen kohtuuhintaisten, kestävien ja sosiaalisten asuntojen vuotuinen käyttäjämäärä – käyttäjiä/vuosi";

f) lisätään toimintapoliittiseen tavoitteeseen 5 rivi seuraavasti:

	"iii) Yhdennetyn alueellisen kehityksen edistäminen tukemalla kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuutta kaikentyyppisillä alueilla	RCO 18 – Kohtuuhintaiset ja kestävät asunnot, joiden energiatehokkuus on parantunut – asunnot RCO 65 – Uusien tai uudistettujen kohtuuhintaisten, kestävien ja sosiaalisten asuntojen kapasiteetti – henkilöt	RCR 26 – Primäärienergian vuotuinen kulutus (josta: kohtuuhintaiset ja kestävät asunnot, julkiset rakennukset, yritykset, muut) – MWh/vuosi RCR 29 – Arvioidut kasvihuonekaasupäästöt – hiilidioksidiekvivalenttitonnia/vuosi RCR 67 – Uusien tai uudistettujen kohtuuhintaisten, kestävien ja sosiaalisten asuntojen vuotuinen käyttäjämäärä – käyttäjiä/vuosi".

2 artikla

Asetuksen (EU) 2021/1056 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2021/1056 seuraavasti:

1) muutetaan 8 artiklan 2 kohta seuraavasti:

a) muutetaan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

i) korvataan f alakohta seuraavasti:

”f) älykkääseen ja kestävään paikalliseen liikkuvuuteen tehtävät investoinnit, mukaan luettuna paikallisen liikennealan ja sen infrastruktuurin hiilestä irrottaminen, sekä latausinfrastruktuurin kehittäminen;”;

ii) korvataan i alakohta seuraavasti:

”i) ympäristövaurioalueiden kunnostamiseen ja puhdistamiseen, veteen, maan saneeraukseen, tarvittaessa myös vihreään infrastruktuuriin ja käyttötarkoituksen muuttamiseen tehtävät investoinnit ottaen huomioon saastuttaja maksaa -periaatteen;”;

iii) lisätään alakohdat seuraavasti:

”p) kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen saatavuuden edistäminen;

q) sähkönvarastointijärjestelmien tukeminen, kun niillä edistetään alueellisten talouksien hiilestä irtautumista ja uusiutuvan energian integroimista sähköverkkoon.”;

b) kumotaan toinen alakohta;

c) korvataan neljäs alakohta seuraavasti:

”JTF-rahastosta voidaan tukea myös muihin kuin pk-yrityksiin tehtäviä tuotannollisia investointeja, säilyttäen kuitenkin painopisteen pk-yrityksissä. Tällaiset investoinnit ovat tukikelpoisia vain, jos ne ovat välttämättömiä alueellisen oikeudenmukaista siirtymää koskevan suunnitelman täytäntöönpanoa varten, jos niiden tarjoama tuki on tarpeen työpaikkojen luomiseksi määritetyllä alueella ja jos ne eivät johda asetuksen (EU) 2021/1060 2 artiklan 27 alakohdassa määriteltyyn toiminnan siirtämiseen. Tällaisen tuen antaminen ei saa edellyttää alueellisen oikeudenmukaista siirtymää koskevan suunnitelman tarkistamista, jos tällainen tarkistaminen liittyisi yksinomaan puuteanalyysiin. Asetuksen (EU) 2024/795 2 artiklassa tarkoitettuja STEP-kehysvälineen tavoitteita edistävien investointien osalta valintaprosessissa on otettava huomioon oppisopimuskoulutus- ja työpaikat sekä koulutus uusien taitojen hankkimiseksi.”;

d) lisätään alakohta seuraavasti:

”Hallintoviranomainen voi päättää myöntää tukea suoraan JTF-rahastosta toimille, joille on myönnetty asetuksen (EU) 2021/1060 2 artiklan 45 alakohdassa määritelty huippuosaamismerkki, ja hankkeille, joilla edistetään suoraan Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta, jonka komissio on SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla todennut sisämarkkinoille soveltuvaksi otettuaan huomioon 25 päivänä marraskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteet”, edellyttäen, että tällaisilla toimilla edistetään tämän asetuksen 2 artiklassa vahvistettua erityistavoitetta ja alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien täytäntöönpanoa.”;

2) lisätään 10 artiklaan kohdat seuraavasti:

”5. Jos JTF-varat kohdennetaan toimintalinjoina ohjelmassa, johon sisältyy myös EAKR:n, ESF+:n tai koheesiorahaston varoja, jäsenvaltiot voivat asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettavan kunkin ohjelman väliarvioinnin tuloksia koskevan arvion lisäksi toimittaa komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025 täydentävän arvion ja siihen liittyvät ohjelman muuttamista koskevat pyynnöt uudelleen ottaen huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2025/1914 (*) vahvistetut erityistavoitteet ja tuettavat toimet. Asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklassa säädettyjä määräaikoja sovelletaan.

Tällaiseen ohjelmaan voidaan tarvittaessa suorittaa asetuksen (EU) 2021/1058 7 a artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu ylimääräinen kertaluonteinen ennakkomaksu.

Jos tällaisen ohjelman menojen tukikelpoisuuteen ja sitoumusten vapauttamiseen sovelletaan pidennettyä määräaikaa asetuksen (EU) 2021/1058 7 a artiklan mukaisesti, tällaista pidennystä sovelletaan myös JTF-varoihin.

6. Jos JTF-varoja kohdennetaan johonkin erityisohjelmaan, jäsenvaltiot voivat vahvistaa erityisiä toimintalinjoja tukemaan investointeja, joilla edistetään STEP-kehysvälineen tavoitteita, tai edistämään kohtuuhintaisten asuntojen saatavuutta tämän asetuksen 8 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan p alakohdan mukaisesti.

Jos vähintään 10 prosenttia ohjelman varoista kohdennetaan uudelleen yhteen tai useampaan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun erityiseen toimintalinjaan, komissio maksaa vuonna 2026 JTF-rahastosta ohjelmalle myönnettävästä kokonaistuesta 1,5 prosenttia poikkeuksellisena kertaluonteisena ennakkomaksuna. Lisäksi ohjelman muutoksissa ennen väliarviointia hyväksytyt uudelleenkohdennukset erityisiin toimintalinjoihin, jotka on vahvistettu tukemaan investointeja, joilla edistetään STEP-kehysvälineen tavoitteita, otetaan myös huomioon 10 prosentin kynnysarvoa laskettaessa. Edellä 4 artiklassa tarkoitettuja Euroopan unionin elpymisvälineestä peräisin olevia määrärahoja ei oteta huomioon laskettaessa määrää, joka vastaa 10:tä prosenttia ohjelman varoista.

Ennakkomaksu, joka jäsenvaltiolle maksetaan tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin toimintalinjoihin tehtävistä uudelleenkohdentamisista johtuvien ohjelman muutosten seurauksena, lasketaan vuonna 2025 maksetuiksi maksuiksi laskettaessa asetuksen (EU) 2021/1060 105 artiklan mukaisesti vapautettavia määriä edellyttäen, että ohjelman muuttamista koskeva pyyntö toimitetaan komissiolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 63 artiklan 2 kohdassa ja 105 artiklan 2 kohdassa säädetään, menojen tukikelpoisuuden ja sitoumusten vapauttamisen määräaika on 31 päivä joulukuuta 2030. Tätä poikkeusta sovelletaan ainoastaan, jos ohjelmaan on hyväksytty muutoksia, joilla vähintään 10 prosenttia ohjelman varoista kohdennetaan uudelleen yhteen tai useampaan erityiseen toimintalinjaan tämän kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

Kun on kyse tällaisista ohjelmista, jos asetuksessa (EU) 2021/1060 vahvistetaan viimeinen päivämäärä tuloskehystä, varainhoitoa, raportointia ja arviointia koskevien vaatimusten soveltamiseksi, tämän katsotaan viittaavan samaan päivämäärään seuraavana vuonna. Lisäksi poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) 2021/1060 2 artiklan 29 alakohdassa säädetään, tällaisten ohjelmien osalta viimeisen tilivuoden katsotaan viittaavan 1 päivän heinäkuuta 2030 ja 30 päivän kesäkuuta 2031 väliseen ajanjaksoon.

Sen lisäksi, että jäsenvaltioiden on asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimitettava arvio kunkin ohjelman väliarvioinnin tuloksista, ne voivat 31 päivään joulukuuta 2025 mennessä toimittaa komissiolle täydentävän arvion ja siihen liittyvät ohjelman muuttamista koskevat pyynnöt uudelleen ottaen huomioon asetuksessa (EU) 2025/1914 vahvistetut tuettavat toimet. Asetuksen (EU) 2021/1060 24 artiklassa säädettyjä määräaikoja sovelletaan.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/1914, annettu 18 päivänä syyskuuta 2025, asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategisiin haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta (EUVL L, 2025/1914, 19.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj).";

3) muutetaan 11 artiklan 2 kohdan h ja i alakohta seuraavasti:

"h) jos tukea myönnetään muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin tehtäviin tuotannollisiin investointeihin, suuntaa-antava luettelo tuettavista toimista ja yrityksistä sekä perustelu tällaisen tuen tarpeellisuudesta, myös, jos se on tarpeen valtiontuen arviointia varten, puuteanalyysillä, jossa osoitetaan, että jos investointia ei tehdä, odotettu menetettyjen työpaikkojen määrä ylittäisi odotetun uusien työpaikkojen määrän;

i) jos tukea myönnetään investointeihin, joilla pyritään vähentämään direktiivin 2003/87/EY liitteessä I luetellusta toiminnasta syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä, luettelo tuettavista toimista ja perustelut, jotka osoittavat, että toimet edistävät siirtymistä ilmastoneutraaliin talouteen ja johtavat kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen siten, että ne alittavat direktiivin 2003/87/EY mukaiset maksutta jaon laskemiseen käytettävät vertailuarvot, ja että kyseiset toimet ovat tarpeen, jotta voidaan säilyttää merkittävä määrä työpaikkoja;";

4) korvataan 12 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Tuotosindikaattoreiden lähtötasona käytetään nollaa. Vuodelle 2024 asetetut välitavoitteet ja vuodelle 2029 asetetut tavoitteet ovat kumulatiivisia.";

5) korvataan liitteessä II olevan 2.4 kohdan teksti, joka viittaa 11 artiklan 2 kohdan h alakohtaan seuraavasti:

"Täytetään vain, jos tukea myönnetään muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin tehtäviin tuotannollisiin investointeihin:

— suuntaa-antava luettelo tuettavista toimista ja yrityksistä sekä kunkin osalta perustelu tällaisen tuen tarpeellisuudesta, myös, jos se on tarpeen valtiontuen arviointia varten, puuteanalyysillä, jossa osoitetaan, että jos investointia ei tehdä, odotettu menetettyjen työpaikkojen määrä ylittäisi odotetun uusien työpaikkojen määrän

Tämä kohta päivitetään tai täytetään alueellisen oikeudenmukaista siirtymää koskevan suunnitelman tarkistuksen yhteydessä riippuen tällaisen tuen myöntämistä koskevasta päätöksestä.”;

6) lisätään liitteeseen III rivi seuraavasti:

”RCO 18 – Kohtuuhintaiset ja kestävät asunnot, joiden energiatehokkuus on parantunut – asunnot RCO 65 – uusien tai uudistettujen kohtuuhintaisten, kestävien ja sosiaalisten asuntojen kapasiteetti – henkilöt	RCR 26 – Primäärienergian vuotuinen kulutus (josta: kohtuuhintaiset ja kestävät asunnot, julkiset rakennukset, yritykset, muut) – Mwh/vuosi RCR 29 – Arvioidut kasvihuonekaasupäästöt – hiilidioksidiekvivalenttitonnia/vuosi RCR 67 – Uusien tai uudistettujen kohtuuhintaisten, kestävien ja sosiaalisten asuntojen vuotuinen käyttäjämäärä – käyttäjiä/vuosi”.

3 artikla

Ohjelman muutoksia ja määrien siirtoja koskevat rajoitukset

Tämän asetuksen mukainen ohjelman muutos tai määrien siirto ei saa koskea asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 puitteissa hyväksytyillä toimenpiteillä keskeytettyjä sitoumuksia vastaavia määriä eikä sellaisia erityistavoitteita vastaavan joustomäärän ylittäviä määriä, joista komissio on tehnyt kielteisen arvion asetuksen (EU) 2021/1060 15 artiklan mukaisten horisontaalisten mahdollistavien edellytysten soveltamisen perusteella.

4 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 syyskuuta 2025.

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*
R. METSOLA	L. AAGAARD